
Ideální podmínky neměli ani velikáni minulých dob

Ideální podmínky neměli ani velikáni minulých dob

„Jsme sice nejlepší v rámci českého zápecnictví, měli bychom ale být ještě lepší,“ zaznělo v projevu rektora UK prof. Václava Hampla u příležitosti včerejšího slavnostního zasedání k 663. výročí založení Univerzity Karlovy, který vzhledem k účasti rektora na zasedání České konference rektorů tlumočil prorektor pro zahraniční styky a mobilitu prof. Jan Škrha. Rektor v [projevu](#) vyzval akademickou obec, aby se zasadila o nastolení kvalitního a špičkového mezinárodního prostředí na fakultách a navrhl vznik národního fondu, z něž by bylo možno financovat nebo spolufinancovat výměny mladých vědců mezi 25 a 35 lety i reciproční pobyty mladých zahraničních vědců.

„Univerzita Karlova si musí být v předvečer rozčleňování českých univerzit na research universities a na ty ostatní dobře vědoma, jaké nároky jsou trvale spojeny s dosažením a udržením statutu excelence“ zaznělo v projevu. Rektor svým projevem oslovil akademickou obec, aby se zamyslela, zda mezinárodní univerzitní partnerství, kterých má UK více než 200, by nebylo možné v budoucnosti relevantněji využívat pro uplatnění vědeckých výsledků i výchovu mladých akademiků. Výměna postdoků a mladých docentů by se podle jeho názoru neměla v budoucnu odehrávat v rámci jednoho semestru, ale mělo by jít o koncepčnější pobyty a zapojení do výzkumných projektů. Kriticky se vyjádřil i k nedostatečnému počtu studentů, kteří v rámci studia vyjíždí v rámci programu Erasmus.

„Ideální podmínky neměli ani velikáni minulých dob – a přece se prosadili“

Velká aula ocenila zmínku o boji s ministerskou byrokracií, která spotřebovává nemalou část energie akademických pracovníků. Rektor ve své projevu připomněl, že: „Již koncem 19. století platilo, že mnozí badatelé, kteří se s ohledem na vynikající výsledky dopracovali kateder, strávili zbytek produktivního života takřka bez kontaktu s výzkumem jako akademičtí úředníci... Ale právě tohle plýtvání si nemůžeme dovolit,“ varoval v projevu rektor Hampl a vyzval akademickou obec UK, aby se kreativním způsobem pokusila omezit rutinu na nejnужnější minimum a vytvořila mechanismus, jak čelit nivelizujícím nárokům na kvantitu publikací, vyžadovanou vládním finančním mechanismem.

Positivní dopad při vytvoření mezinárodního prostředí na UK rektor ukázal na příkladu egyptologa Františka Lexy, klínopisce Bedřicha Hrozného a Jaroslava Hejrovského Světové osobnosti se podle rektora objevovaly na UK zejména v oborech, kde intenzivní účast v mezinárodním výzkumném prostředí byla nutnou podmínkou odborné existence. Negativní dopad nedostatku mezinárodní spolupráce se naopak může českým vědcům stát stejně osudným, jako např. geniálnímu fyziologovi a neurologovi prof. Vilémovi Laufbergerovi. Přesto, že byl za objev ferritinu z roku 1935 navržen v 50. letech na Nobelovu cenu, zůstal nakonec hvězdou českého a nikoliv mezinárodního nebe.

Zleva: prof. Jiří Pešek a prof. Jiří Kraus

„Chceme-li uspět, musíme o co nejlubší náhled do moudrosti usilovat společně – v naší i v mezinárodní akademické obci,“ uvedl v závěru projevu a připomněl, že kolegiální duch je jednou z významných hodnot akademické obce, která ovšem nesouzní s extrémním individualismem a pragmatickým egoismem, který dnes v Čechách panuje.

V následujícím projevu zmínil prof. Ing. Lubomír Mlčoch, CSc. z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy výročí 50 let od úmrtí profesora JUDr. Karla Engliše, největšího českého národohospodáře. Znění celého projevu [zde](#).

Zprava: prof. PhDr. Josef Petráň, CSc., Dr.h.c. s manželkou, Doc. RNDr. Martin Čížek, Ph.D. a manželka prof. Ing. Milana Sojky, CSc.

Letošním držitelem Ceny za prezentaci se stal prof. PhDr. Josef Petráň, CSc., Dr.h.c. za publikaci Karolinum vydanou univerzitním Nakladatelstvím Karolinum. Cena za tvůrčí počín byla udělena posmrtně prof. Ing. Milanu Sojkovi, CSc. za publikaci „Dějiny ekonomických teorií“. Kniha je sumarizací poznání, ke kterému dospěl prof. Sojka za celý svůj vědecký život. Cenu za tvůrčí počín si odnesl také Doc. RNDr. Martin Čížek, Ph.D. z Matematicko-fyzikální fakulty za práci „Experimental Results for H-2 Formation from H- and H and Implications for First Star Formation“, která vyšla v oceňovaném časopise Science.
P.K.